

Dosarul nr. 2ra-1556/19

Prima instanță: (Judecătoria Botanica, mun. Chișinău) N. Șova

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) V. Clima, A. Malîi, E. Palanciuc

Î N C H E I E R E

09 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Valentin Delinschi,
reprezentat de către avocatul Alexandru Marginean,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valentin Delinschi
împotriva lui Ion Delinschi, Vera Postovanu, Ion Delinschi și Maria Mogîldea,
intervenient accesoriu notarul public Svetlana Sofroniuc cu privire la declararea
nulității testamentului,

împotriva deciziei din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a admis apelul declarat de Vera Postovanu, s-a admis apelul declarat de Ion
Delinschi, Mogîldea Maria și Ion Delinschi, s-a casat hotărârea din 28 septembrie
2015 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău și s-a emis o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La data de 19 noiembrie 2012, Valentin Delinschi a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Ion Delinschi, Vera Postovanu, Ion Delinschi și Maria
Mogîldea, intervenient accesoriu notarul public Svetlana Sofroniuc cu privire la
declararea nulității testamentului.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că după înregistrarea dreptului de
proprietate asupra apartamentului cu două odăi situat în mun. Chișinău,
str. Busuiocești nr. 89 pe numele surorii sale Elena Delinschi, care n-a fost
căsătorită și nu a avut copii, a trecut cu traiul în acest apartament, întrucât după
divorț și partajul averii cu fost soție nu dispunea de spațiu locativ, iar sora lui, dat
fiind faptul că se afla la muncă în Italia, avea nevoie de cineva de încredere care să
aibă grijă de apartament și să achite regulat serviciile comunale.

A mai indicat că după înregistrarea căsătoriei cu actuala sa soție, Aliona Popa,
sora sa Elena Delinschi și-a manifestat acordul pentru înscrierea vizei de reședință

a reclamantului și soției sale, iar după nașterea copilului și a fiicei Evelina Delinschi în apartamentul său, astfel continuând să locuiască, evident cu acordul proprietarei în acest apartament deja în componența a trei persoane până în prezent.

A menționat că în baza extrasului medical eliberat de către medicul de familie Antonina Bujeniță din 20 iunie 2012 rezultă că surorii lui Elena Delinschi, aflându-se în Italia în anul 2009, în urma efectuării unor investigații clinice și paraclinice într-o clinică din Italia, i-a fost depistată o malformație canceroasă urogenitală(cancer ovarian), fapt pentru care în același an ea a fost supusă unei intervenții chirurgicale în Italia. Astfel, după intervenția chirurgicală a urmat un curs de chimioterapie de menținere îndelungată și i-a fost indicat administrarea preparatului medicamentos Palexia 50 mg (tramadoli), care reprezintă un preparat sintetic ce inhibă receptarea noradrenalinei cu efect sedativ, antidolor cu durata de acțiune de la 15-30 minute până la 3-5 ore.

Reclamantul a specificat că peste doi ani i-a fost mărită doza preparatului Palexia (tramadoli) a câte 100 mg, iar la ultima sa revenire în Moldova, fiind consultată de medicii Institutului Oncologic din Chișinău, la 27 martie 2012, fiindu-i indicată soluție Morfini 1/0 intramuscular, care fiind injectată, provoacă pacientului timp de 5-7 ore stare inadecvată, sedativă, somnolență sau stare de euforie.

Tratamentul prescris a fost primit de către sora sa până în momentul decesului ei, provocându-i tulburări psihice și stare de neajutorare, încât avea nevoie de asistență și ajutor din partea altor persoane, fiindu-i aproape și o ajutau reclamantul și familia sa atât moral, cât și material prin achitarea asistenței medicale și a tratamentului, reabilitare în perioadele de remisie în Crimeea și la sanatoriile din Cahul și Călărași.

A notat că din momentul înștiințării sale a tuturor fraților despre diagnoza surorii și inevitabilitatea decesului ei, s-a hotărât în comun acord cu ea să nu fie întocmit testament asupra averii ei, dar necătând la acest fapt, pe 04 aprilie 2012 sora Vera Postovanu a chemat notarul la domiciliu, notarul a fost adus de către dânsul în aceeași zi la orele 13:00, însă din cauze neclare testamentul a fost datat cu data de 0 aprilie 2012.

Testamentul vizat a fost întocmit de către notarul public Svetlana Sofroniuc prin înțelegerea dolosivă cu sora sa Vera Postovanu cu încălcarea legislației în vigoare, deci Vera Postovanu a profitat de starea incapacității conștientizării acțiunilor sale de către sora sa Elena Delinschi, impunând-o să semneze testamentul dat înainte cu două zile de decesul său, întrucât în momentul în care a venit notarul la domiciliu testatorului pentru perfectarea testamentului pe data de 04 aprilie 2012, i-a explicat notarului că sora sa Elena Delinschi este grav bolnavă și primește preparate sedative puternice (Morfină), iar notarul trebuia să solicite concluzia medicilor referitoare la faptul dacă testatorul, sora Elena Delinschi dispunea de discernământ la momentul semnării testamentului.

În acest context, reclamantul a solicitat declararea nulă a testamentului nr. 1523 din 05 aprilie 2012 autentificat de către notarul public Svetlana Sofroniuc.

Prin încheierea din 09 octombrie 2014 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău în proces a fost atras în calitate de copârâți, Ion Delinschi, Mogîldea Maria și Ion

Delinschi.

Prin hotărârea din 28 septembrie 201 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, s-a admis integral acțiunea lui Valentin Delinschi.

S-a declarat nul testamentul întocmit la 05 aprilie 2012 din numele Elenei Delinschi pe numele Verei Postovanu, Ion Delinschi, Maria Mogîldea, Ion Delinschi și Valentin Delinschi, la notarul public Svetlana Sofroniuc, trecut în registrul la nr. 1523.

Prin decizia din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Vera Postovanu, reprezentată de avocatul Inna Soțchi, s-a admis apelul declarat de Ion Delinschi, Mogîldea Maria și Ion Delinschi, reprezentați de avocatul stagiar Elena Munteanu, s-a casat hotărârea din 28 septembrie 2015 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău și s-a emis o nouă hotărâre, prin care:

S-a respins acțiunea înaintată de către Valentin Delinschi.

În susținerea soluției sale, instanța de apel cu trimitere la prevederile art. 1449 alin. (1) și (2), 1458 alin. (1) lit. b) și 1464 Cod civil, a reținut că prima instanță neîntemeiat a ajuns la concluzia privind declararea nulității testamentului, considerând că la data semnării testamentului, 05 aprilie 2012, testatorului Elena Delinschi îi lipsea discernământul ca urmare a encefalopatiei cauzată de cancerul ovarian. Or, în ședința de judecată s-a stabilit că testamentul a fost întocmit de către Elena Delinschi, fiind semnat de către ultima, autentificat notarial, iar la momentul semnării testatorul n-a prezentat tulburări psihice clinic manifestat, ce ar duce la dubii privind capacitatea de exercițiu.

La fel, instanța de apel a statuat că instanța de fond neîntemeiat a conchis lipsa discernământului ca urmare a encefalopatiei cauzată de cancerul ovarian, respingând declarațiile martorilor și specialistului, punând la bază în exclusivitate raportul de expertiză medico-legală post-mortem nr. 35 din 19 martie 2014 întocmit de către Centrul de Medicină Legală, concluziile căruia se combat printr-un cumul de probe. Or, însuși expertul judiciar, Ion Cuvșinov a declarat că encefalopatia este afecțiune nespecifică a creierului, care duce la dereglarea conduitei, iar din practica medicală bine cunoscută, în ultima stadiu a cancerului care este clasificată ca a patra, se atestă o creștere continuă în dinamica intoxicației canceroase, care nu ocolește creierul, producând cel puțin o encefalopatie canceroasă. Dacă bolnavul care un fundal cu mai multe afecțiuni, adică cu mai multe maladii, această encefalopatie ar putea fi cauzată de mai mulți factori. Astfel, instanța de apel a indicat că concluzia din raportul de expertiză enunțat a fost efectuată reieșind din practica oncologică și psihiatrică generală, fapt confirmat și prin declarațiile expertului audiat în ședința de judecată, or în actele medicale pe numele Elenei Delinschi careva mențiuni în privința existenței encefalopatiei lipsesc.

La data de 03 iunie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Valentin Delinschi, reprezentat de către avocatul Alexandru Marginean a declarat recurs împotriva deciziei din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului, Valentin Delinschi a indicat că decizia instanței de apel este una pripită și neîntemeiată, adoptată cu încălcarea normelor de drept material și anume a interpretat în mod eronat legea, motiv din care urmează a fi

casată integral cu menținerea soluției adoptate de către instanța de fond.

A mai invocat recurentul că la momentul semnării atât a cererii de către notar, cât și a testamentului, voința testatorului erau afectate de eroare, eroare care a fost datorată situației că testatorul se afla într-o stare de boală incurabilă, la faza finală, care nu a permis testatorului să aprecieze corect situațiile create la momentul întocmirii testamentului, fapt ce a generat o situație de incertitudine și imposibilitate de executare a testamentului.

Recurentul a solicitat casarea deciziei din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 28 septembrie 201 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău.

La data de 23 iulie 2019, Vera Postovanu, reprezentată de avocatul Inna Soțchi a depus referință la recursul declarat de către Valentin Delinschi, reprezentat de către avocatul Alexandru Marginean, solicitând declararea recursului ca inadmisibil.

La data de 05 septembrie 2019, Vera Postovanu, reprezentată de avocatul Inna Soțchi a depus cerere prin care a solicitat încasarea din contul lui Valentin Delinschi a sumei de 5000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică suportate de intimată în procedura de recurs.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat decizia contestată la 28 februarie 2019, fiind expediată participanților la proces la data de 26 martie 2019 (f.d. 77, vol. III), însă la materialele dosarului lipsește careva probe care ar indica la recepționarea de către recurent a deciziei instanței de apel.

Astfel, luând în considerare cele menționate, se apreciază că cererea de recurs depusă de către Valentin Delinschi, reprezentat de către avocatul Alexandru Marginean, a fost declarată în termenul legal de 2 luni, prevăzut de art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (*Golder împotriva Regatului Unit*, pct. 38; *Stanev împotriva Bulgariei (MC)*, pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei*, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*Levages Prestations Services împotriva Franței*, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea *Botten v. Norway*, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra

inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Valentin Delinschi, reprezentat de către avocatul Alexandru Marginean, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

Cu referire la demersul înaintat de Vera Postovanu, reprezentată de avocatul Inna Soțchi, privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică pentru instanța de recurs, Colegiul menționează că, la stadia admisibilității, demersul în cauză nu poate fi examinat, urmând a fi soluționat în procedură contencioasă.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Valentin Delinschi, reprezentat de către avocatul Alexandru Marginean.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari